pfsense firewall

מבוא

בתחילת עידן המחשבים מידע בין מחשבים הועבר באמצעים פיזיים שהועברו ביניהם. תקשורת מחשבים נועדה בכדי להימנע מהעברת מידע באמצעים הפיזיים ולבצע העברת מידע באמצעות תווך תקשורת כל שהוא (כבלים קואקסיאליים, סיבים אופטיים וכו'). רשתות מחשבים נפוצות כיום בכל העולם והמוכרת בהם היא רשת האינטרנט. רשת מחשבים משמשת להעברת מידע, אחסון קבצים, שיתוף קבצים, עבודה משותפת על מסמכים, הדפסה וכו'.

קיימות מספר רשתות:

LAN- רשת מקומית. מתפרשת על אזורים קטנים כמו בית ספר,משרד וכו'. קיים סמיכות של -רכיבי המחשוב אחד לשני.

WAN-רשת רחבה. מתפרשת על אזורים גדולים כמו סניפים של ארגון, שימוש של צרכנים -WAN (בנקים חנויות וכו'). משמשת לחיבור בין רשתות מקומיות. אשר מורכבת ממספר רשתות LAN ומקשרת בניהן.

לצורך הגנה על המידע ואופן העברתו בתוך הרשת ובין רשתות שונות הקימו תוכנות שיסייעו לכך, אחת מהן היא מערכת ה FIREWALL.

Pfsense FireWall.בעבודה זו נתמקד

אופן העברת הנתונים:

קיימים מספר מודלים להעברת נתונים בתוך רשתות, אחד מהם הוא מודל OSI המתאר את אופן העברה באמצעות 7 שכבות.

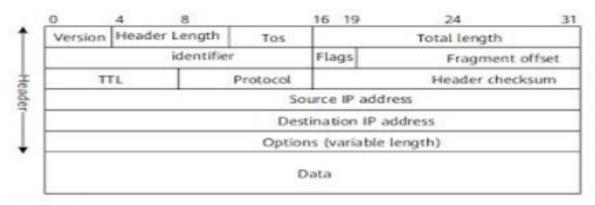

2

העברת המידע מתבצעת באמצעות חבילת מידע (פאקטה) המועברת ברשת ממקום למקום. היא מורכבת מ header and payload מתייחס ליחידת מידע בשכבה השלישית, שכבת רשת.

header - פורט הוא נשלח, מהו באיזה ,המעידים על מקור שליחת הפאקט יופיעו נתונים - header יעדו של הפאקט ואיזה פורט הוא נשלח.

. החלק בפאקט שבו מועבר המידע - payload

כמו כן ישנן שכבות נוספות הרלוונטיות במודול זה עבור FIREWALL הם:

<u>השכבה הפיזית (physical)</u> - תפקידה של שכבה זו הוא להעביר את הביטים מנקודה אחת לנקודה שניה באמצעות 0 או 1. מייצגת את הפעולות הרכיבים הפיזיים שלוקחים חלק בתהליך התקשורת .

<u>שכבת הקו(</u> - <u>Data link)</u> אחראית על מעבר הסיביות בין שתי תחנות של הרשת. שכבת הקו אחראית על העברת המידע.

נהוג לחלק את שכבה זו לשני שכבות:

llc (logical link control) מהשכבות העליוניות אחראית על חלוקת הנתונים שמגיעים -llc (logical link control) למסגרות,ועל טיפול בכל מסגרת בנפרד, מקשרת בין שכבת הקו לשכבת הרשת . -mac מזהה ייחודי המוטבע על כל רכיב תקשורת (media access control address

ה address control address (חוור יווור יווור וומוטבע על כל דכיב ומןשורונ address) בעת הייצור ואינה ניתנת לשינוי.

<u>שכבת הרשת(</u> - <u>Network)</u> מאפשרת תקשורת באמצעות כתובות IP ומכאן היא גם מאפשרת ניתוב התקשורת ע"פ האינטרנט.בשכבה זו מתבצעות כל ההחלטות הנוגעות לדרך בה יועברו הנתונים על גבי הרשת, היא זו שתקבע האם קיים קשר בין המקור ליעד.

?FIREWALL מה זה

מערכת להפרדת אזורים ברשת ובין רשתות שונות, ניטור וחסימה של תקשורות בלתי רצויות בכדי לסנן את המידע הנכנס והיוצא מהמחשבים דרך האינטרנט.

ניתן להשתמש במערכת בתור משתמש פרטי וגם בתור ארגונון גדול.

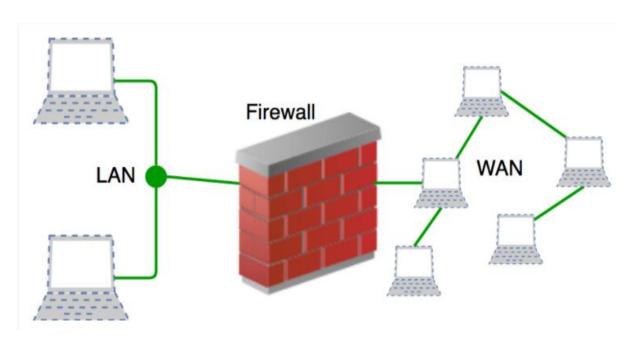
תפקידה היעודי של חומת האש לנהל בקרת גישה, לשלוט על תעבורה יוצאת ונכנסת. בקרת גישה הינו סדר חוקים אשר נקבע עפ"י צרכי המערכת לאילו גורמים מותר להגיע למקומות מסוימים ברשת, קביעת שימוש בפרוטוקולים שונים . במידה ותגיע לחומת האש פאקטה שאינה עומדת בתנאי המעבר היא תיחסם וימנע ממנה כניסה/יציאה לרשת המחשבים ולרשת הפרטית.

רשימת החוקים שמוגדרת תבדוק כל פאקטה שמנסה לצאת או להיכנס מרשת אחת לאחרת נבדקת ומוחל עליה החוק הראשון

החוקים בחומת האש מתבצעים באמצעות שיטת white list תקשורות אנו מאפשרים ברשת שלנו, במידה ולא הגדרנו חוק המאפשר פעולה כל שהיא ברשת ישנו חוק (שלא נראה ויזואלית) שנקרא implicit deny שאומר כי הכל מהכל חסום ברשת ישנו חוק (שלא נראה ויזואלית) שנקרא first match שובדת לפי הכל מהכל הוא נמצא בתחתית טבלת החוקים וזאת מכיוון שחומת האש עובדת לפי סדר מלמעלה למטה כאשר מתקבלת בקשה מתבצעת בדיקה בחוקים שהגדרנו העובדת לפי סדר מלמעלה למטה implicit כאשר אין חוק המאשר את הבקשה שהתקבלה הבקשה תיתקל בחוק האחרון deny והבקשה תדחה.

חוק זה קיים על מנת לכסות את כל אפשרויות שלא ניתנות לפניה ע"י מנהל חומת האש. חומת האש מסתכל על צד הHEADER בפאקט ועפ"י קריאה של הנתונים כגון SRC,DST,SERVICE מתקבלת ההחלטה אם לפאקט מותר לעבור או אסור לעבור. חומת האש יכולה לזהות כאשר משתמש הוציא syn ואז לאפשר לקבל חזרה syn ack חזרה.

אם לא נראה כי יצא syn ורק יתקבל syn ack לפיירוול אז הפאקטה לא תעבור ותדחה syn צב זה נקרא statefull inspection.

תוכן עניינים

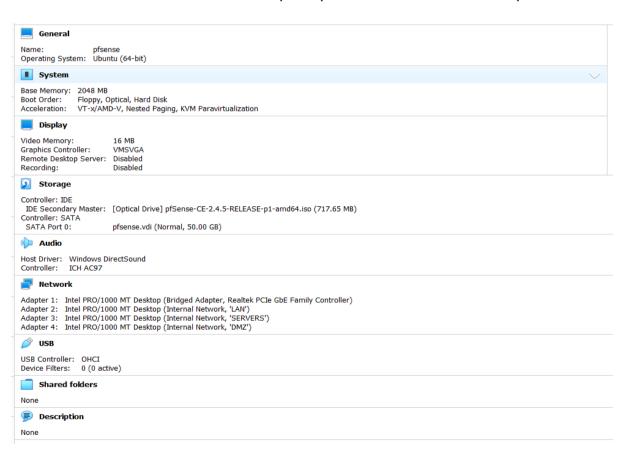
תקציר	2 - 4
6-14 התקנת המערכת	
<u>תפריט מערכת</u>	
SYSTEM	15-19
INTERFACES	20
FIREWALL	21-24
SERVICES	25-26
VPN	27
STATUS	28
DIAGNOSTICS	29-33

PFSENSE FIREWALL

דר על מערכת הפעלה מסוג. FIREWALL open source מדובר על אדובר על FIREWALL open source בנוי על מערכת הפעלה מסוג. FIREWALL זה יש יכולות נוספות כגון Posips, Dlp, VPN ועוד.

התקנה, הקצאת משאבים וחלוקה לרשתות:

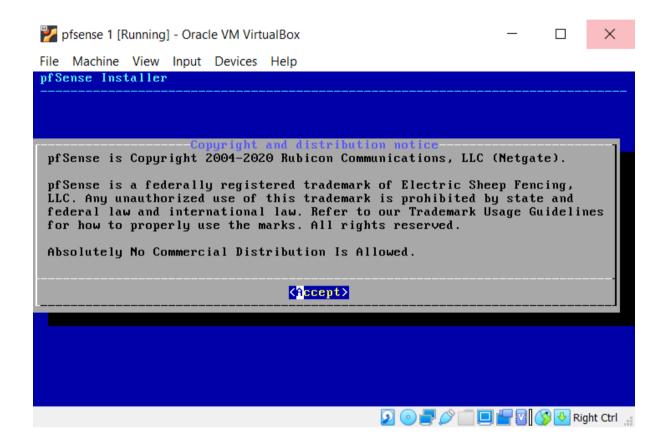
ההתקנה תתבצע בהתאם לצורך שלי ושל הארגון שלי. משאבים שהוקצו ב oracle virtualbox לצורך התקנת ה FW:

כרטיס 1 : מוגדר כ- BRIDGED ADAPTER המערכת הוירטואלית חולקת את אותו כרטיס רשת עם מערכת ההפעלה.

שאר הכרטיסים : מוגדרים כ - INTERNAL NETWORK המערכות הוירטואלית תקבל כרטיס רשת וירטואלי ואת כתובות ה IP תקבל באופן אוט' במידה וישנו DHCP על המחשב במידה ואין תקבל כתובת סטטית.

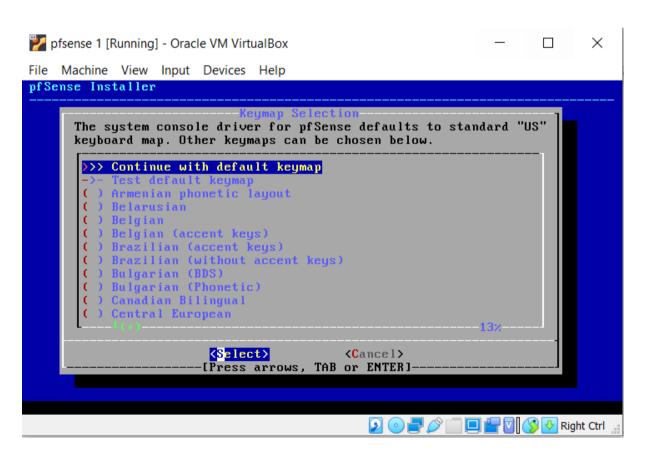
לאחר שבחרנו רשתות והקצנו משאבים נטעין את קובץ הISO ונתחיל בהתקנה.

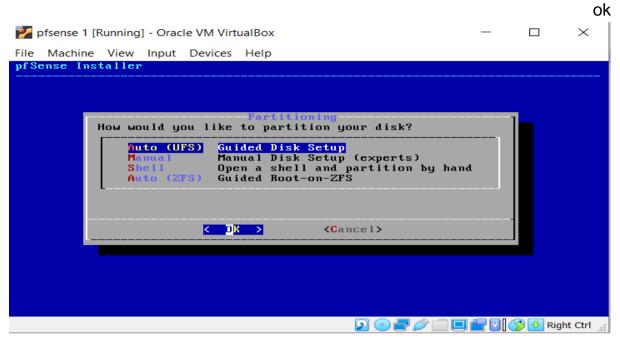
ok

continue with default keymap select

gudid disk setup

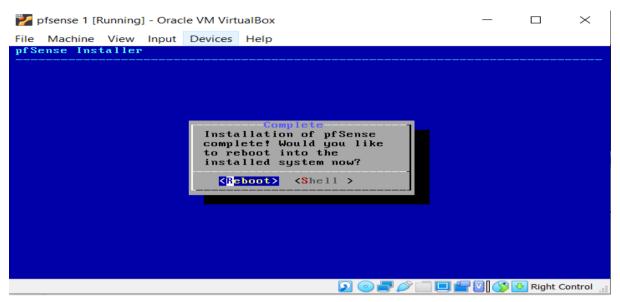

לאחר סיום ההתקנה נלחץ על NO כיוון שאין צורך בפתיחת

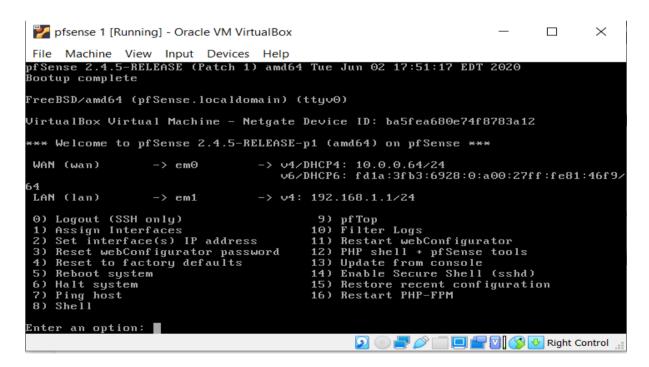

נוציא את הדיסק ונבחר ב REBOOT מכיוון שאם לא נעשה זאת הדיסק יעלה בשנית כהתקנה.

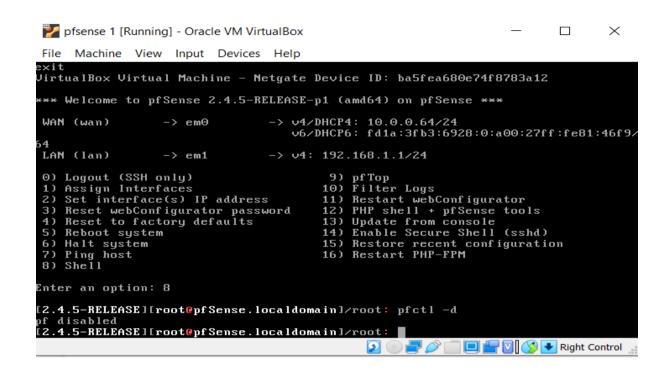
force לאחר מכן remove disk from virtual drive נלחץ מקש ימני על הדיסק נלחץ על unmount reboot ולבסוף נלחץ על

מסך הפתיחה

נתחבר לכתובת wan שקיבלנו 10.0.0.64 בכדי לגשת לממשק הניהול ומתן המשך הגדרות למערכת אך לא לפני שנשבית את המערכת זמנית זאת מכיוון שחומת האש חוסמת באופן אוטומטית גישה לממשק הניהול. נבצע זאת באמצעות פקודה pfctl -d

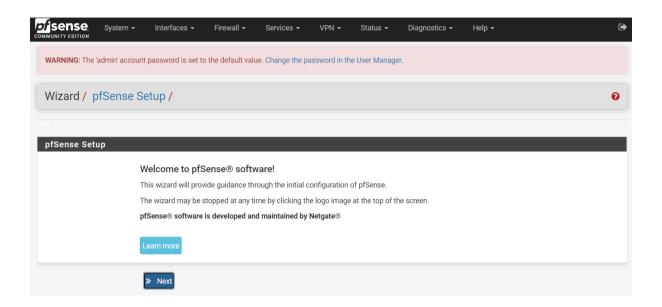

לאחר שביצענו זאת נוכל לגשת לממשק הניהול.

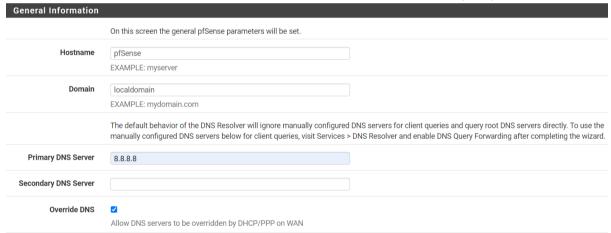
		https://10.0.0.64 לא מאובטח Δ Δ 🧴
		Gmail M YouTube ■ n
of sense		Login to pfS
	SIGN IN	
	Username	
	SIGN IN	

שם משתמש : admin

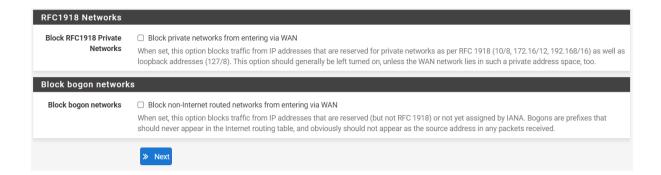
pfsense : סיסמא

נבחר ב 8.8.8.8 (גוגל) בכדי שמערכת תדע איך לתרגם כתובות רשת.

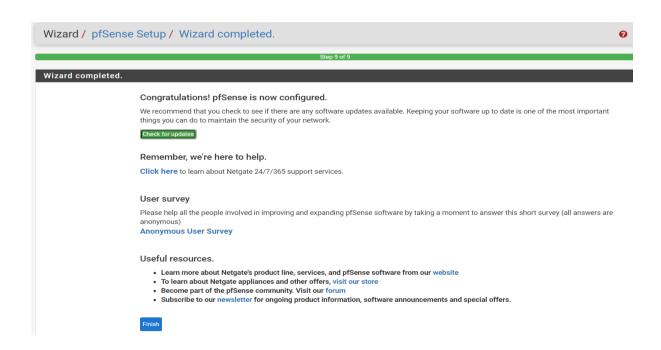

נוריד את ה √ מכיוון שאם נשאיר אותם תיחסם הגישה לכתובות הפרטיות שמגיעות מה wan שלנו היא שנו בסביבת מעבדה ובמעבדה כתובת ה wan שלנו היא BD של הכתובת הפרטית במחשב.

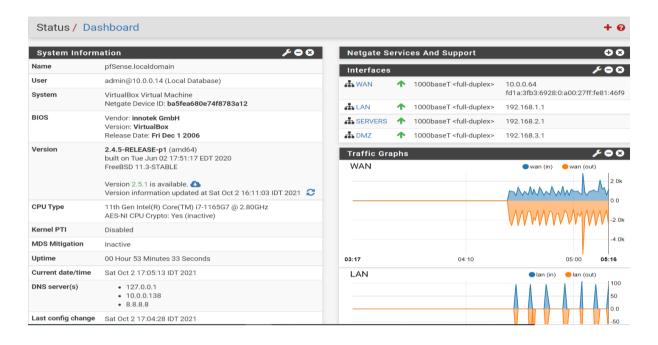

נקצה כתובת LAN

במסך הראשי נוכל להבחין בפרטי המערכת,סוג גירסא, כתובת די אן אס, אחוז הניצול של המשאבים וכן בכרטיסי הרשת כתובות.

<u>תפריטי המערכת:</u>

system - מכיל אפשרויות רבות בעלות אופי מתקדם אפשרויות אלה מתאימות את התנהגות חומת האש לסביבות מורכבות יותר.

advanced

admin access

קביעת אפשרויות שונות לניהול חומת האש ,שימוש בפרוטוקולי התחברות לממשק(HTTP/HTTPS),ניתן להגדיר חיבור בSSH על מנת להתחבר לחומת האש ולנהל אותה מרחוק.

firewall and nat

ניתן להשבית את חומת האש על מנת שלא יתבצע ניתוח

של תעבורת רשת. שימוש בפונקציה זו הינה לטובת בדיקה האם מתבצעת חסימה בחומת האש.

networking

שליטה וחסימה בשימוש כתובות IPV6. אפשרות זו מוגדרת כברירת מחדל.

Miscellaneous

עמודה זו תציג כלים שונים כגון שימוש בפרוקסי, איזון

עומסים על המערכת (חלוקת עבודה בין מספר מחשבים על מנת להקל על עומס העבודה), חיסכון במשאבים על סמך פעילות המערכת. אפשרות לקביעת חוק ((Schedules המגדיר לוחות זמנים על פי צרכי המערכת. לאחר הגדרתו נוכל לשייך אותו לחוק שהגדרנו ברשת שלנו והחוק יפעל בהתאם לזמנים שהוגדרו לו מראש (שימוש בפרוטוקולים בזמנים שונים, גישה למקומות מסוימים ברשת וכו').כברירת מחדל כאשר יפוגו לוחות הזמנים, חיבורים המורשים לפי לוח הזמנים נסגרים.אפשרות זו מבטלת את ההתנהגות הזו.

notifications

חומת האש יכולה להתריע למנהל המערכת על אירועים ושגיאות חשובות על ידי הצגת התראה בסימן הפעמון בתפריט הראשי. בנוסף ניתן להגדיר שההתראות יישלחו לכתובת מייל או לטגלגרם.

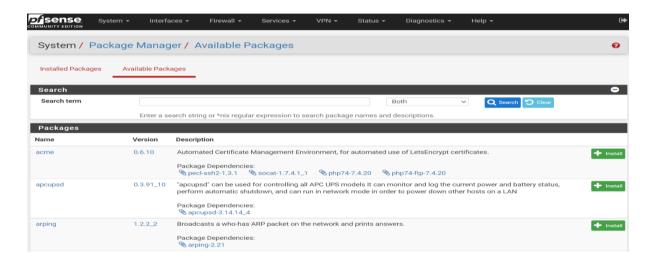
general setup

תפריט להגדרות כלליות, קביעת שם משתמש, דומיין, מיקום, שפת תפעול, איזור זמן

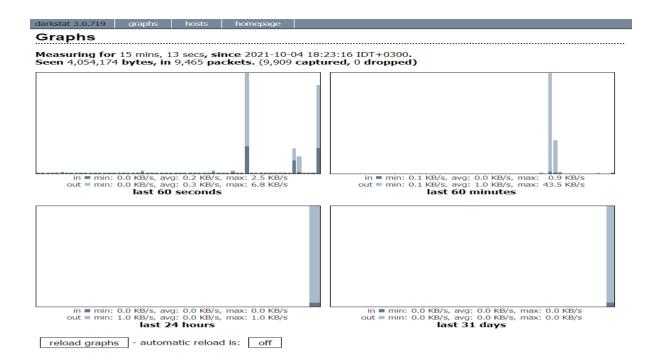
package manager

אחת היכולות של pfSense היא יכולת ההתאמה למצבים רבים ושונים באמצעות חבילות. פונקציה זו מאפשרת לנו להוריד מהאינטרנט כלים שיוכלו לסייע בהגנה על המערכת.

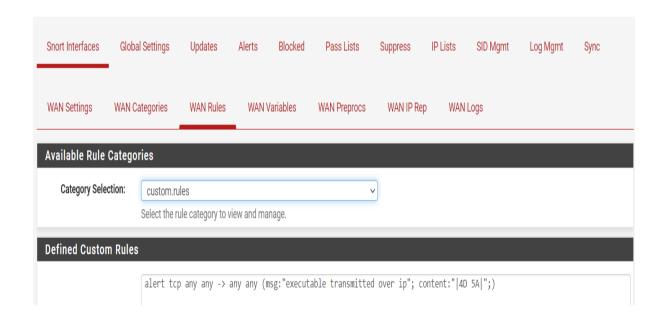

להלן כמה דוגמאות על חבילות פופולריות:

- רוא שרת פרוקסי המיועד לשמירת מטמון. הוא שומר מטמון של דפי Squid אינטרנט, תמונות ועוד. אם הפריט המבוקש נמצא במטמון, Squid יכול להעביר אותו ישירות למשתמש המבקש במקום להשתמש בחיבור האינטרנט מה שיכול לשפר את ביצועי האינטרנט.
- חוא כלי לניתוח תעבורת רשת על מנת לייעל את ביצועים ולחפש בעיות Darkstat (2 אפשריות. ניתן לצפות בנתונים שנאספו בכדי לראות אילו פרוטוקולים ויציאות תופסים את רוב רוחב הפס ברשת שלך, התנהלות משתמשים וכו'.מכיוון שכלי פועל ע"י ממשק אינטרנטי נצטרך להגדיר חוק בחומת האש על מנת לאפשר גישה לממשק.

PAYLOAD - היא מערכת לאיתור/מניעת חדירה. תפקידה לקרוא את הPAYLOAD בפאקטה, מזהה את חתימתו של הקובץ המועבר ופי כך פועלת בהתאם. התקנת חבילה זו מאפשרת לנתח תעבורת רשת לאיתור בדיקות, התקפות, סריקות, יציאות ועוד.

routing

זוהי אחת הפונקציות העיקריות של חומת האש והיא עוסקת בניתוב תעבורת רשת כגון פרוטוקולי ניתוב, ניתוב כתובת IP ציבוריות והצגת פרטי ניתוב.

gateway

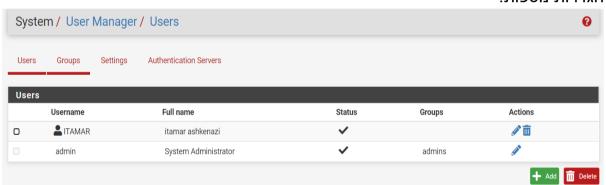
הנתב שדרכו מגיעים לרשת

static routes

ניתובים סטטים משמשים כאשר ניתן להגיע לרשתות דרך נתב שאינו מוגדר כברירת מחדל. ניתן לבחור באופציה זו ולהגדיר כתובת ידנית על פי הצורך. הנתב יודע להעביר את בקשת הניתוב על פי הטבלה שברשותו.

user manager

יצירת משתמש חדש בחומת האש אשר יקבל הרשאות בהתאם להחלטת מנהל הממשק. ניתן יהיה לשייכו לקבוצה אשר הוגדר לה הרשאות מראש (כגון צפיה, ביצוע פעולות במערכת וכו'). ישנה אפשרות להגדרת session timeout לממשק הניהול וביצוע הגדרות נוספות.

interfaces

הגדרת והוספת רשתות,ניתן לבצע שינויים בסיסיים של תצורת הממשק בזמן ההתקנה וגם לאחר ההתקנה הראשונית על ידי כניסה לעמודה ושינוי ההגדרות . ישנה אפשרות לערוך כל רשת, לדוגמא חסימה של גישה רשתות מסויימות, אין סיבה שתהייה גישה של רשתות פנימיות מהרשת החיצונית.

interface assignments

כרטיסיה זו תציג את הרשתות הקיימות בחומת האש ניתן לבצע הוספה של רשתות קביעת סוג התצורה ומתן כתובת IP.

interface groups

שיטה המאפשרת להציב כללים במספר ממשקים בו זמנית לדוגמא קבוצה עשויה לשמש כלל ל VLANDMZ LAN&.

wireless

הינו כרטיס אלחוטי שמריצה חומת האש,יכול לשמש כממשק WAN או כממשק OPT -מתייחס לכל הממשקים הנוספים מלבד LAN

<u>vlans</u>

הגדרת מקטע וירטואלי במקום פיזי אשר מבצע חלוקת רשתות

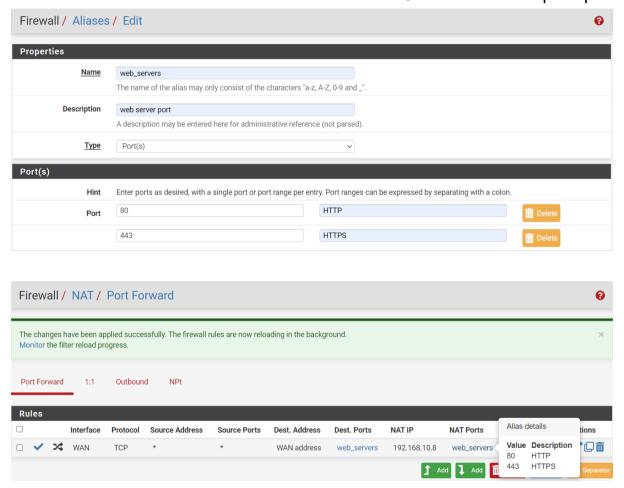
Interface Assignments	Interface Groups	Wireless	VLANs	QinQs	PPPs	GREs	GIFs	Bridges	LAGGs
nterface	Netw	ork port							
WAN	em	n0 (08:00:27:4a	:6d:32)						~
LAN	em	n1 (08:00:27:2e	:b3:31)						∨ Delete
SERVERS	em	n2 (08:00:27:d0	:a4:74)						∨ Delete
DMZ	em	n3 (08:00:27:c6	:ce:bd)						∨ Delete
vlanitamartest	VL	AN 50 on em1	- Ian (Vlan)						∨ Delete
Save									

firewall

נגדיר חוקים בפרוטוקולים שונים האש בו המרכזי בחומת הפיצ'ר בהתאם לצרכי המערכת.

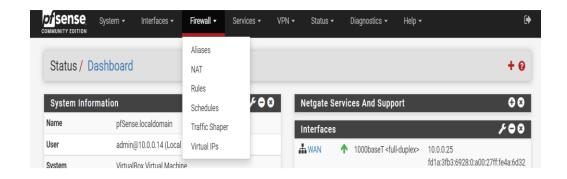
Aliases

קבוצות חוקים בפרוטוקולים, פורטים ו הגדרתURLs ושיוך לחוק שנתאים לצרכי המערכת.

NAT

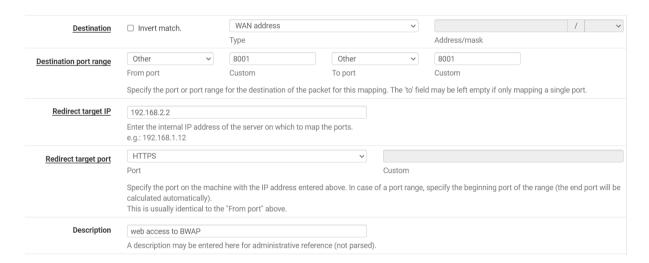
חוקים המאפשרים המרה בין כתובות איי פי חיצוניות לפנימיות ללא חשיפת הכתובת הפנימית

NAT Network Address Translation

חיבור מחשבים רבים הנמצאים באותה הרשת המקומית לרשת האינטרנט באמצעות כתובת IP אחת בלבד.

יישום זה שימושי לצורך שמירה על הסודיות של הרשת הפנימית ולצורך צמצום כתובות אייפי

במעבדה שלי הגדרתי שכל השרתים שלי תחת כתובת 192.168.2.0/24 על מנת לגשת הקמתי מערכת הפעלה BWAPP שהיא מבוססת לינוקס והגדרתי חוק בNAT על מנת לגשת לממשק המערכת.

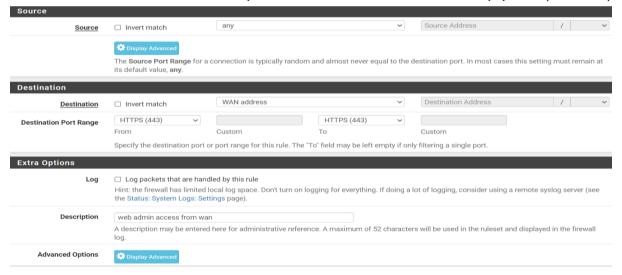
החוק הוגדר שכל הפונה לכתובת ה WAN (הכתובת של הFW) בפורט 8001 יופנה ישירות לכתבות "שמסתתרת" מאחורי כתובת הFW שהיא בעצם הכתובת של ה BWAPP .

RULES

חוקי גישה,מתן חוקי גישה לפי כתובת מקור וכתובת יעד בפרוטוקולים מסוימים ובפורטים ספציפיים

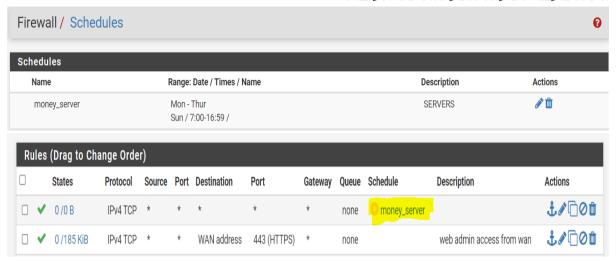
לדוגמא: בסביבת המעבדה שלי פתחתי גישה מהמחשב שלי לכתובת ה WAN בפורט 443 (HTTPS) באופן קבוע על מנת שתהיה לי גישה לממשק ויתאפשר לי עבודה נוחה יותר.

כעת לאחר ביצוע חוק זה יש גישה חופשית לממשק ניהול.

SCHEDULES

ניתן להוסיף חוקים זמניים, לא תמיד צריך לאפשר גישה קבועה. לדוגמא: אם עובד צריך גישה לשרת כספים לצורך הוצאת דוח רבעוני ניתן להגדיר שהגישה מהעמדה שלו לשרת תהייה פתוחה בימים א-ה בין השעות 8:00-17:00 בחודש אוקטובר בלבד ובצורה הזו למנוע גישה מעבר לשעות הפעילות של העובד.

VIRTUAL IP ADDRESS

הגדרת כתובת וירטואלית ולא פיזית. בFIREWALL זה ישנן 4 סוגים של כתובות IP ורטואליות: P ALIAS, CARP, PROXY ARP. כל אחד מהם שימושי במצב שונה.

SERVICES

ישנם מספר SERVICES שניתנים לבחירה, מצב מספר דוגמאות:

DHCP SERVER

פרוטוקול תקשורת להקצאת כתובות IP, במסך זה ב FIREWALL ניתן לבחור את הטווח כתובות אשר נרצה שיוקצו, בוחרים את הסביבה הרצויה ובה מגדירים את ההגדרות. מעבר לכתובות IP, ניתן להקצות גם כתובת SUBNET MASK ו SUBNET MASK, שם הדומיין, STATIC ARP וכדומה.

<u>NTP</u>

פרוטוקול המאשר סנכרון עם השעון המרכזי, זאת על מנת שכל הרכיבים ברשת שלי היו בעלי אותה שעה ותאריך. נושא זה חשוב מכיוון שבמידה ובחלק מהשרתים\ תחנות\ ציוד אחר תהייה שעה או תאריך שונה, הלוגים רשמו עם השעון של אותו שרת ובעת תחקור יהיה קושי לדעת את התאריך המדויק בו הפעולה קרתה.

NTP Status		08
Server Time	19:08:34 IDT	
Sync Source	162.159.200.1 (stratum 3)	

<u>SNMP</u>

פרוטוקול המאפשר ניהול התקני רשת מרחוק. מאפשר ניטור של מספר פרמטרים בניהם: ניטור תעבורת הרשת, מעבד, זיכרון ושימוש בדיסק. ניתן להגדיר את המודולים עליהם נרצה להפעיל את ה SNMP

SNMP Daemon	
Enable	☑ Enable the SNMP Daemon and its controls
SNMP Daemon Settir	ngs
Polling Port	161
	Enter the port to accept polling events on (default 161).
System Location	
System Contact	
Read Community String	public
	The community string is like a password, restricting access to querying SNMP to hosts knowing the community string. Use a strong value here to protect from unauthorized information disclosure.
SNMP Traps Enable	
Enable	☐ Enable the SNMP Trap and its controls
SNMP Modules	
SNMP modules	✓ MibII
	☑ Netgraph
	□ PF
	✓ Host Resources
	☑ UCD
	☑ Regex
Interface Binding	

VPN

IPSEC TUNNELS

פרוטוקול מבוסס VPN שמקים TUNNELS בין תחנות\ נתבים \ VPN פרוטוקול מבוסס ניתן להקים ב2 תצורות:

AH - חותם על המידע ומאמת את היוזר

מבצע הצפנה של המידע ESP

בFIREWALL PFSENSE נתמך ב 1IKEv ניתן לבחור את סוגי ההצפנה

ישנה אפשרות ליישם L2TP

OPENVPN

נותן פתרון ליצירת תווך SSL שמאפשר גישה מרחוק לאתר. תומך במספר רב של מערכות SSL נותן פתרון ליצירת תווך SSL שמאפשר גישה מרחוק לאתר. בדומה. הפעלה כגון: LINUX, ANDROID, MAC, SOLARIS, IOS כאשר הגישה היא בין אתר לאתר חומת אש אחת פועלת משרת והשנייה כלקוח.

STATUS

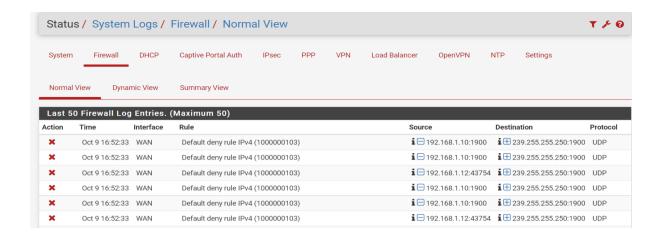
מציג סטטוס של כל פיצ'ר שהפעלנו ב FIREWALL בלשונית filter reload ניתן לבחון אם יש שגיאות כלשהן בפיצ'רים שהתקנו

בדיקת ה SERVICES שמותקנים

Services				
Service	Description	Status	Actions	
bsnmpd	SNMP Service	•	C • =	
dhcpd	DHCP Service	•	C ⊚ ≅ Ш 🗏	
dpinger	Gateway Monitoring Daemon	•	C 📵 🏗 📶 🔳	
ipsec	IPsec VPN	©	C ⊕ ‡ []	
ntpd	NTP clock sync	•	C ⊚ ≨ Ш 🗏	
radvd	Router Advertisement Daemon	•	C®	
snort	Snort IDS/IPS Daemon	•	C⊚	
syslogd	System Logger Daemon	O	C⊚≢≡	
unbound	DNS Resolver	O	C • ‡ iii =	

בנוסף ניתן לראות את הלוגים, איזה חוקים לא עבדו כמו שצריך ובאמצעותם לנתח תקלות. את הלוגים ניתן לראות על כל אחד מהמודולים שהגדרנו: FIREWALL, IPSEC, VPN וכו'

diagnostics

backup & restore

שרת גיבוי ושחזור הגדרות.

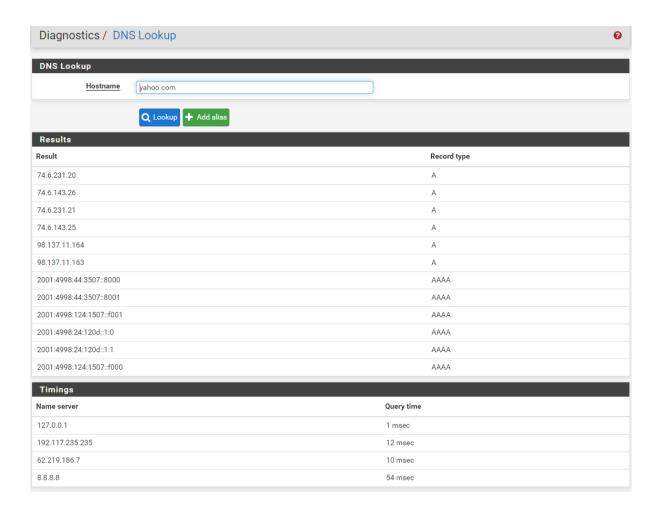
command prompt

פונקציה זו מאפשרת גישה לSHELL, ביצוע פקודות PHP, יכולות יכולת להוריד או להעלות קבצים.

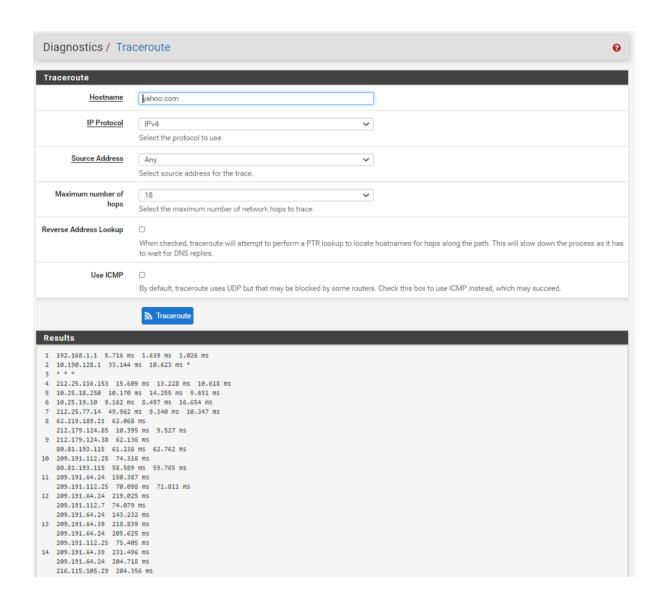

dns lookup

ביצוע שאילתות DNS שאילתות אלה משיגות כתובות IP ביצוע שאילתות.

בנוסף קיימת שיטה traceroute המאפשרת מציאת דרך שבה עוברות חבילות מידע. תוכנה זו מייצרת פלט של רשימת כתובות ה ip של ממשקי הנתבים אשר קיימים בדרך אל היעד החל מנקודת המוצא ממנה יצאה הבקשה.

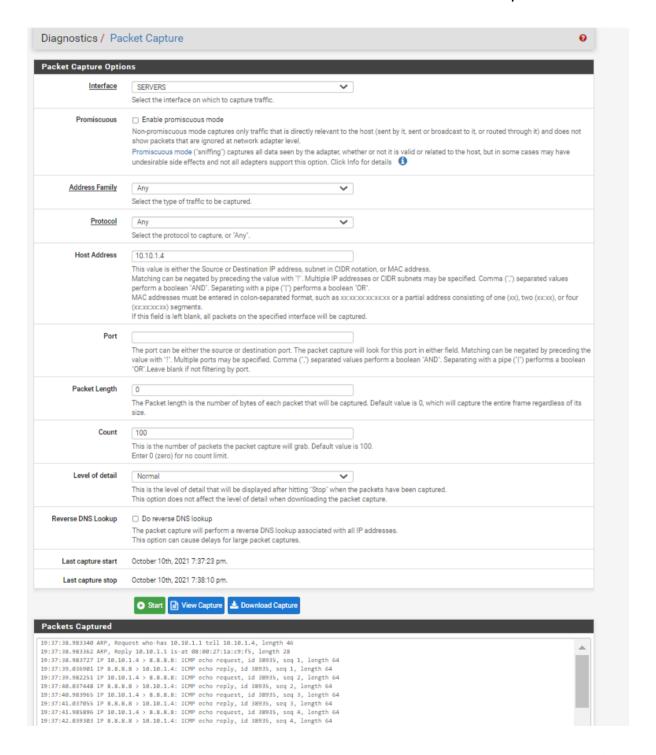
halt system

סגירת המערכת בבטחה על ידי פונקציית halt פעולה זו מכבה את כלל השירותים. הפעילים ובך חומת האש נסגרת ללא סיכון בפגיעה בשירותים.

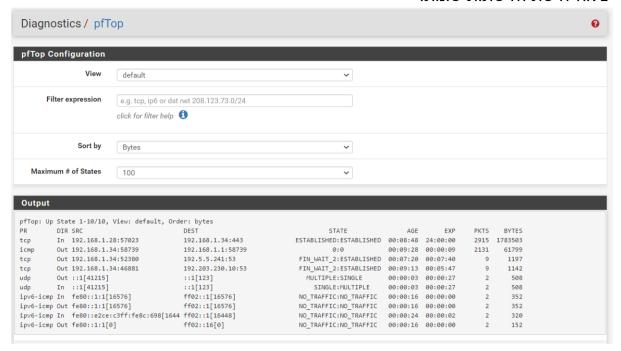
packet capture

בדיקה וניתוח של חבילת נתונים.ניתן לבחור כתובת ip בכדי לקבל עליה מידע על חיבורים שימושים בפרוטוקולים שונים ועוד'

pftop

יציג את כלל התהליכים בחומת האש.מכן ניתן יהיה לגזור חיבורים של משתמשים לממשקים, יציאה לרשת ולרשתות שונות.

ICMP-ping

. תפקידו הוא לבדוק האם תקשורת מסוגלת להגיע ממקור אל היעד וחזרה

התשובה נקבל 3 נתונים:

גודל חבילת המידע- bytes

time -כמה זמן במילי שניות

-כמות הצעדים שחבילת המידע עוברת עד ליעד ובחזרה ttl

socket

. tcp/udp מציג רשימה של חיבורים פעילים

פונקציה זו שימושית על מנת לצפות בכתובות ip ויציאות בשימוש בתהליכי מערכת או חבילות שונות.

